

Wielkopolska Izba Rolnicza
ul. Golęcińska 9 e
60-626 Poznań

tel. 612270130
fax: 612270131
e-mail: wir@wir.org.pl
internet: www.wir.org.pl

WIR.BW.BI.AP.2778.2021

Poznań, 05.11.2021 r.

Sz.P.
Henryk Kowalczyk
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W dniu 28 października br., w Osiecznej, która jest sercem wielkopolskiej hodowli trzody chlewnej, odbyło się VII Walne Zgromadzenie WIR VI kadencji. Jego głównym merytorycznym punktem było przyjęcie stanowiska w sprawie dramatycznej sytuacji na rynku trzody chlewnej oraz problemów ze zwalczaniem ASF. Częścią naszego Zgromadzenia była również otwarta debata z udziałem delegatów i rolników, producentów trzody chlewnej z Wielkopolski. Zaproszenie na tę debatę wystosowaliśmy również do Pana poprzednika, pismem o sygnaturze WIR.BW.AP.GW.2545.2021 z dnia 11 października 2021r.

W trakcie gorącej dyskusji rolnicy zgłosili szereg uwag i wniosków dotyczących aktualnej, trudnej sytuacji ich gospodarstw trzodowych oraz problemów wynikających z epidemii ASF. Ze względu na wagę problemu oraz brak przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na tej debacie, pozwalamy sobie przekazać na Pana ręce następujące postulaty:

1. Strefy nakładane przez Komisję Europejską są za duże i wyznaczane na zbyt długi okres. Apelujemy o konsekwentne podejmowanie przez stronę polską działań na poziomie Komisji Europejskiej mających na celu ograniczenie rozmiaru oraz czasu trwania nakładanych stref. Naszym zdaniem polskie rozwiązania polegające na wprowadzeniu na 40 dni od identyfikacji ogniska, stref zagrożonych i zapowietrzonych są w zupełności wystarczające do skutecznej walki z ASF.
2. Konieczna jest analiza i weryfikacja przepisów związanych z bioasekuracją i zwalczaniem ASF wśród dzików. Na przykład nie widzimy żadnego sensu w przechowywaniu w chłodniach dzików które przeznaczone są do utylizacji, a zostały pozyskane w strefach z ograniczeniami, aż do otrzymania wyniku badania. Po przeprowadzeniu właściwego oznakowania tuszy dzika znacznikami myśliwy powinien mieć możliwość bezpośredniego zakopania jego tuszy, przy zachowaniu zasad bioasekuracji. Znacznie poprawi to skuteczność polowań oraz przyczyni się do zwiększenia redukcji tej populacji w regionach szczególnie narażonych. Działanie to zasadne jest w szczególności, gdy koła łowieckie borykają się z brakiem chłodni w terenie. Często dysponują tylko jednym takim miejscem, co w trakcie intensywnego odstrzału powoduje, że chłodnie szybko się zapełniają powodując blokadę polowań na dziki w danym rejonie. Sytuacja nie poprawi się niestety poprzez przekazanie przez PZŁ pierwszych z 200 chłodni przyznawanych w ramach programu „Ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa Afrykańskiego Pomoru

Świń (ASF)”, finansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W samym okręgu poznańskim potrzeba jest około 200 chłodni, a w terenie funkcjonuje około 117 pozyskanych przez inspekcję weterynaryjną i koła łowieckie w ramach środków własnych. Potrzeby w tym zakresie są bardzo duże, a bez chłodni w terenie nie będzie możliwe zwiększenie liczby polowań na dziki.

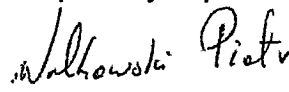
3. W obecnie trwających polowaniach zbiorowych w strefach z ograniczeniami, należy pozwolić na użycie psów, co również zdecydowanie zwiększa efektywność takich polowań.
4. W gospodarstwach rolnych należy prowadzić prewencyjne, praktyczne kontrole, które pomogą rolnikowi wzmocnić bioasekurację, a nie będą nastawione na karanie na podstawie jedynie poprawności dokumentacji. Rolnicy zwracają uwagę, iż bardzo cenne dla nich byłyby kontrole, które wskażą uchybienia i niedociągnięcia w praktyce, co pozwoli na niezwłoczną eliminację błędów, a tym samym dostosowanie gospodarstwa do wymogów i jego skuteczniejszą ochronę przed ASF.
5. Konieczne jest rozwiązanie problemu dzików bytujących w miastach. Polski Związek Łowiecki od dawna oferuje tutaj swoją pomoc poprzez grupę profesjonalnych i wyszkolonych łuczników. Naszym zdaniem warto jest sięgnąć po to rozwiązanie, aby zwiększyć zasięg redukcji populacji dzików w kraju. Problem ten jest zauważany między innymi przez Wielkopolską Izbę Rolniczą już od dawna i był Ministerstwu wielokrotnie sygnalizowany. Brak jest niestety nadal skutecznych rozwiązań w tym zakresie. Oprócz tego, że dziki stanowią realne zagrożenie dla mieszkańców miast, powodując straty których nikt nie rekompensuje, to są one również możliwym rezerwuarem wirusa w środowisku.
6. Należy bezzwłocznie zwolnić producentów trzody chlewnej ze stref z obowiązków wynikających z umów dotacyjnych. Rolnik będący w strefie nie jest w stanie kontynuować produkcji, szczególnie w cyklu zamkniętym. Z takiej strefy nie można przemieszczać prosiąt. Jest to niezależne od rolnika i zdecydowanie taką sytuację należy rozpatrywać w kontekście siły wyższej. Należy więc ujednocilić przepisy w tym zakresie, gdyż obecnie dla przykładu Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa różnie interpretuje zapis siły wyższej w różnych działaniach.
7. Mięso sprzedawane ze stref czerwonych nie powinno być dyskryminowane już na poziomie jego przetwarzania. Jest to mięso pozyskane od całkowicie zdrowych zwierząt i wielokrotnie przebadane. To zdecydowanie ułatwi zakładom mięsnym pozyskiwanie trzody ze stref czerwonych w cenach nie odbiegających od średniej ceny rynkowej. Dotyczy to również zdrowych tusz dzika pozyskanych w strefach z ograniczeniami.
8. Lekarz weterynarii powinien mieć większą elastyczność w podejmowaniu decyzji co do przemieszczenia trzody chlewnej pomiędzy strefami. Taka decyzja musi być poprzedzona wnikliwą analizą ryzyka ale nie może być krępowana sztywnymi przepisami.
9. Rolnicy negatywnie oceniają pomysł powołania Agencji Rozwoju Gospodarki Łowieckiej jako kolejnej rządowej agencji, zastępującej samorząd, która będzie kosztowna ale mało skuteczna w swoich działaniach. Ponadto tak drastyczne zmiany w trakcie walki z ASF spowodują opóźnienia w działaniach, kolejne zmiany prawne do których będą musieli dostosować się rolnicy i myśliwi.
10. Rolnicy ze wszystkich stref powinni mieć dostęp do mechanizmu rekompensat utraconych dochodów. Taki mechanizm powinien funkcjonować na stałe.

11. Należy rozważyć możliwość wprowadzenia mechanizmu dopłat dla rolnika w strefie czerwonej, który czasowo zawiesi produkcję.
12. W Krajowym Planie Strategicznym należy wprowadzić mechanizm dopłaty do krajowej produkcji pszenicy i produkcji w cyklu zamkniętym w celu uniezależnienia się od importu warchlaków i tuczy nakładczych, które już mają destrukcyjny wpływ na niezależne, rodzinne gospodarstwa trzodowe.
13. W Krajowym Planie Strategicznym należy, np. w ramach ekoschematów, wprowadzić dopłaty do pasów oddzielających plantacje kukurydzy od linii lasu. Obecnie skuteczne i bezpieczne polowanie można wykonać jedynie na jesieni, gdy kukurydza zostanie już zebrana z pól. W tym okresie jest również największe pozyskanie dzików przez koła łowieckie, co pokazują statystyki. Do tego momentu dziki mają na polach o zwartym wysokim łanie kryjówkę oraz miejsce do żerowania. Wsparcie finansowe na tworzenie takich pasów oddzielających uprawy od linii lasów utrudniłoby zwierzynie łownej, w tym dzikom, przemieszczanie się na te pola, a tym samym pas ten zatrzyma w większym stopniu zwierzynę w lesie. Takie dofinansowanie zrekompensowałoby rolnikowi utratę plonu na tym obszarze.
14. Konieczne jest wprowadzenie zakazu wejścia do lasu dla turystów, osób zbierających grzyby, zrzuty poroży w lasach na terenach stref II i III. Osoby te nie przestrzegają zasad bioasekuracji na terenach leśnych i bezpośrednio przyczyniają się do rozprzestrzenienia się wirusa ASF na kolejne rejony. Na terenach objętych obostrzeniami powinno się zdecydowanie ograniczyć możliwość swobodnego dostępu do lasów dla dobra ogólnego interesu.
15. Rolnicy apelują o zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami rolniczymi, łowieckimi i leśnymi na szczeblu krajowym, gdyż widoczny jest brak porozumienia pomiędzy tymi podmiotami.

Zwracamy uwagę Pana Ministra, że w przypadku braku strategicznych działań wobec tego sektora, deficyt w handlu wieprzowiną będzie się pogłębiał, a znacząca część rolników w Wielkopolsce i w Polsce straci źródło dochodów. Przy niskiej klasy glebach i niewielkiej powierzchni gospodarstw trudno będzie znaleźć alternatywę.

Z poważaniem

Prezes
Wielkopolskiej Izby Rolniczej

Piotr Walkowski

Do wiadomości:

- Anna Moskwa – Minister Klimatu i Środowiska,
- Michał Zieliński – Wojewoda Wielkopolski,
- Krzysztof Grabowski – Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego,
- Wiktor Szmulewicz – Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych,
- Paweł Lisiak – Przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego,
- Andrzej Żarnecki – Wielkopolski Wojewódzki Lekarz Weterynarii,
- Grzegorz Majchrzak – Prezes Zarządu Wielkopolskiego Związku Hodowców Trzody Chlewnej,
- Anna Kurek – Top Agrar Polska.